

Inspireren

Ondersteunen

Uitdagen

Basisschool Wijnberg/Maatwerk

SETT beurs 27 februari 2025

Universiteit
Antwerpen

Vlaanderen
verbeelding werkt

UNIVERSITEIT
GENT

TALENT

KU LEUVEN

Cognitief sterk functionerende leerlingen op school!

WAT NU ?

Vrije basisschool Wijnberg ankerschool 2023 - 2028 MAATWERK

Vlaanderen
in onderwijs & vorming

Expertisecentrum

TALENT

KU Leuven

vertellen

inzichten delen
triggeren
aanzet geven tot
ergens toe verleiden
inspireren

MAATWERK

EEN REALITEIT

EEN AMBITIE

EEN GROEIPAD

Wij maken morgen.

groeipad >> ankerschool

Wat hebben deze jongeren nodig om te groeien, te leren en te ontwikkelen?

groeipad >> ankerschool

- ❑ 2013: inschrijving nieuwe peuter: wat nu?
- ❑ zoektocht naar afstemming SAMEN met de ouders
- ❑ info via Hoogbloeier, Exentra
- ❑ Exentra: vierjarige opleiding
- ❑ traject van schooleigen teamgerichte professionalisering
- ❑ lerend netwerk van Project Talent (3 schooljaren)
- ❑ 2023-2024 eerste werkjaar als ankerschool,
lerend netwerk van 12 scholen
- ❑ 2024-2025 tweede werkjaar als ankerschool
tweede netwerk van 8 scholen

ons team en onze uitdaging

- ❑ basisschool K 82 L 183
- ❑ directeurswissel Hans >> Elien
- ❑ vernieuwd team

- ❑ uitdaging: nieuwe groepsdynamiek,
professionalisering
mindset team >> CSF leerlingen

ankerschool: CSF leerlingen

- ❑ inzet op zorgvisie en professionalisering
- ❑ 3 LT LEERLABO bovenbouw (L4,5,6)
lesgever: Hans
- ❑ **kernteam maatwerk: zoco, directie en 2 coördinatoren PT**
- ❑ vanuit Project Talent (extra subsidie)
9 LT coördinator Hans Van de Moortel
6 LT coördinator Karlijn Vandermeersch (focus kleuter)
werkingskosten

taken ankerschool

- ❑ leiden van lerende netwerken (engagement min. 2 jaar)
- ❑ groep A, 12 scholen, 10 sessies per schooljaar
- ❑ groep B, 8 scholen, 10 sessies per schooljaar
- ❑ samenwerking expertisecentrum, 8 sessies
- ❑ werkgroep basisonderwijs, 6 sessies
- ❑ studiedag 4 februari 2025
- ❑ praktijkbeschrijvingen wetenschappelijk onderbouwen en delen
- ❑ ondersteunen van de schooleigen werking
(aankopen, leerkrachten coachen, beleid versterken,)

thema's CSF leerlingen

- ❑ mindset team
- ❑ signalering en afbakening doelgroep
- ❑ compacten en verrijken: drie hordes
- ❑ binnenklasdifferentiatie, sporenbeleid, klasexterne verrijking
- ❑ executieve vaardigheden
- ❑ mindset

Mindset team

Feiten en fabels

Wat zijn de wetenschappelijke inzichten?

Hoe kijken leerkrachten naar kinderen met een cognitief talent?

Afbakening doelgroep

CSF leerlingen

Cognitief sterk functionerende leerlingen

De cognitief sterk functionerende leerling.

‘Een CSF leerling is een leerling die voor brede cognitieve vaardigheden (zoals blijkt uit een intelligentieonderzoek) en/of prestaties op schoolvorderingstoetsen tot de beste 10% van een relevante vergelijkingsgroep behoort.’

Bron: Prodia

CB: heterogene groep

CSF = cognitief sterk functionerend (gemiddeld 10% à 15% van een klasgroep)
CB = cognitief begaafd (> 115) (13,6%)
HB = hoogbegaafd (> 130) (2,3%)
UHB = ultrahoogbegaafd (> 140) (moeilijker meetbaar)

Brede cognitieve vaardigheden

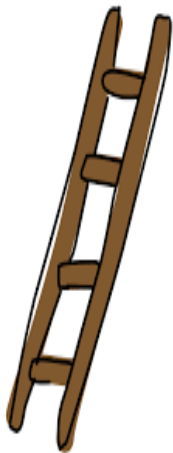
De beschrijving van het profiel van een kind is belangrijker dan de classificatie.

CSF leerlingen en CB leerlingen: een heterogene groep

- ☐ Eigen profiel
- ☐ Unieke ontwikkeling
- ☐ Eigen opvoedings-, onderwijs-, ondersteuningsnoden

onze school nu

onze school

1. herkennen en signaleren >> meer zien!
 2. compacten en verrijken
spoor 3, ander werk +- 20%
 3. klasexterne verrijking +- 10%
 4. versnellingstrajecten en versnellen
 5. individueel traject: maatwerk
- >> executieve vaardigheden
- >> werking rond mindset en motivatie
- >> taxonomie van Bloom als verrijkingsmiddel

1 herkennen en signaleren

(verschillende bronnen en betrokkenen)

- ❑ K ons kind, ons verhaal: vragenlijst nieuwe ouders (peuter)
- ❑ K vragenlijsten voor kleuterleidsters (geen klasscreenings)
- ❑ K uitdagend signaleren en gerichte observatie
- ❑ K mdo met kernteam maatwerk
- ❑ L gerichte observatie (o.a. binnenklasdifferentiatie)
- ❑ L toetsen, LVS (met doortesten), pretoetsen, AVI, IQ-test
- ❑ L begeleiding en evaluatie ander werk
- ❑ L mdo met kernteam maatwerk (o.a. >> leerlabo, >> versnellen of versnellingstraject (vb. tafeltrein))

leerkenmerken en persoonskenmerken

leerkenmerken

- ☐ snel van begrip
- ☐ weinig instructie nodig
- ☐ grote denksprongen
- ☐ abstract denken
- ☐ verbanden zien
- ☐ sterk geheugen
- ☐

persoonskenmerken

- ☐ perfectionistisch
- ☐ faalangstig
- ☐ zelfontdekkend
- ☐ leergierig, leerhonger
- ☐ humor
- ☐ gedreven
- ☐ gezag in vraag stellen
- ☐

leerkenmerken en persoonskenmerken: wat nu?

leerkenmerken

leiden naar >>>

- ☐ leerzone opzoeken
- ☐ onderwijsaanbod afstemmen
- ☐ cognitieve uitdaging aanbieden
- ☐

persoonskenmerken

leiden naar >>>

- ☐ aangepaste begeleiding en coaching
- ☐ mindset
- ☐ motivationele interventies
- ☐ executieve vaardigheden
- ☐

2 compacten en verrijken

3 hordes

1. compacten: schrappen!
2. verrijken: wat? hoe? leerzone!
3. begeleiding: wat? hoe? klasorganisatie, teamteaching?

compacten en verrijken

compacten

- ❑ K deelname aan groepsact.?
- ❑ K eenvoudige opdrachten
- ❑ L pretoetsen en peilen naar de voorkennis
- ❑ L schrappen: herhaling, oefenreeksen, gekende leerstof, verkorte instructie

verrijken

- ❑ K moeilijkere, uitdagende opdrachten in de hoeken, ..
- ❑ K opdrachten hogere denkorde
- ❑ L verdiepen (moeilijker)
- ❑ L verbreden (extra curr.)
- ❑ L taken en projecten hogere denkorde en extra uitdagingen

op zoek naar ...

Comfort zone:

Bekend, vertrouwd,
veilig, stabiel, saai.

Leer zone:

Uitgedaagd, levendig,
actief, enthousiast.

Paniek zone:

Angstig, gespannen,
vermoeid, uitgeput.

binnenklasdifferentiatie wiskunde

- ☐ alle leerjaren L1 tot L6
- ☐ zelfde kleurencode, eigen picto's
- ☐ pretoetsen en kindgesprek
- ☐ schrappen in werkboeken
- ☐ klasorganisatie : verkorte en verlengde instructie
- ☐ ander werk: Reken Maar Verder, Sterk Rekenwerk, Wiskanjers Twist, Krak, ...
- ☐ zelfregulerend leren, zelfcorrectie, ...

3 klasexterne verrijking: LEERLABO

- ❑ na mdo (+ communicatie leerling en ouders)
- ❑ bovenbouw (1,5 LT per groep)
 - 3 groepen L4 (5), L5 (8), L6 (7) hele schooljaar
- ❑ voortraject kangoeroewerking L3: derde trimester
- ❑ onderzoek en verkenning: kangoeroewerking K2/3
- ❑ uitdaging:
 - inrichten lestijden
 - geschikte leerkrachten (motivatie en expertise)
- ❑ gevarieerd programma

4 versnellingstrajecten en versnellen (zorg fase 1 > 2) doortesting!

- ❑ K K2/3: aansluiten bij andere activiteiten
- ❑ L tafeltrein L2
- ❑ L lezers bij start L1
- ❑ bij versnellen: (wordt uitgewerkt)
 - mdo leerkrachten en kernteam
 - communicatie ouders en kind
 - versnellingswenselijkheidslijst Project Talent
 - plan voor en na de versnelling
 - versnellingsdagboekje

5 individueel traject: maatwerk

- ❑ zorg: fase 2 (doortesting, CLB, externe hulpverlening, ...)
- ❑ psycho-educatie
- ❑ bij dubbel bijzondere leerlingen
 - CSF en ADHD, ADD, ASS, dyslexie e.a.
- ❑ sterke onderpresteerders
- ❑ heel zwakke leermotivatie

executieve vaardigheden versterken

AUTOMETAF00R

LEERLABO : BREINKRACHTEN

executieve vaardigheden

- ❑ L instructie zoco in L2 en L5 voor alle leerlingen
- ❑ L versterken van de dagdagelijkse integratie van de autometafoor in verschillende leermomenten en situaties
- ❑ L breinkrachtenwerking in de kangoeroeklas (link autometafoor)
- ❑ K introductie van de autometafoor door zoco
- ❑ K opvolging door projectcoördinator

werking groeimindset en leermotivatie

- ❑ L zie kangoeroewerking
- ❑ L introductie bovenbouw
leerkuil, leerzones, groeitaal
- ❑ K voorbereiden keuze van ondersteunend pakket
- ❑ groeitaal aanreiken aan team (groeibevorderende feedback)
(heropfrissing)

taxonomie van Bloom als verrijking en ...

- ❑ heropfrissing van de mogelijkheden K en L
- ❑ bewust kader in de kangoeroewerking
- ❑ als verrijking van opdrachten, verwerking van teksten, ..
- ❑ doelbewust activiteiten voorzien rond een bepaalde denkvaardigheid
- ❑ als kritisch kader om verrijkingsmaterialen te beoordelen (streven naar een gezond evenwicht en een goede mix)

4 pijlers voor afgestemd onderwijs

Professionalisering

Talentontwikkeling

Zorgbeleid

Didactische en pedagogische organisatie en aanpak

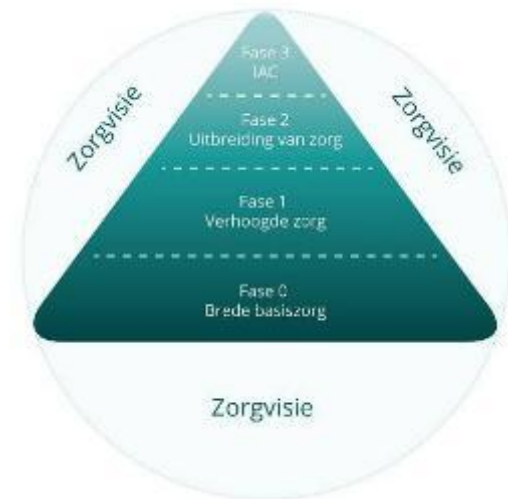
Professionalisering

- ☐ Lerend netwerk
- ☐ Teamgericht en persoonlijk
- ☐ Gluren bij de burens (intern en extern)
- ☐ Leren van en met elkaar
- ☐ Delen en samen ontwikkelen
- ☐ Een pad uittekenen (groeitijd en perspectief)
- ☐ Op maat van jouw school

Talentontwikkeling

- ☐ Talenten ontdekken, een forum geven en inzetten op het ontwikkelen van cognitief talent.
- ☐ Elk kind is uniek en elk cognitief talent heeft een eigen profiel.
- ☐ Onderkennen van het belang van de ontwikkeling van executieve vaardigheden.
- ☐ Sterke(re) executieve vaardigheden bieden meer kansen, meer mogelijkheden en meer garanties om het (cognitieve) talent te laten groeien en ontwikkelen

Zorgbeleid Beleidsvisie

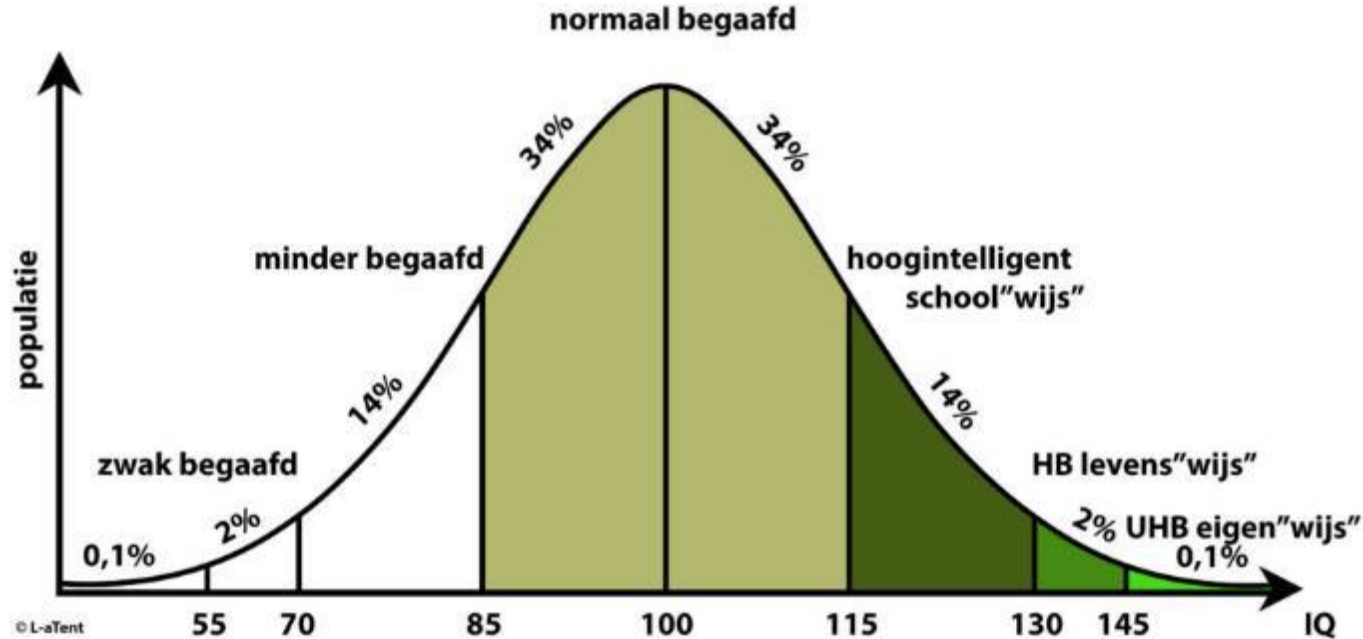

Wat als een kind niet (of weinig) tot leren komt ?

Wat als een kind niet (of weinig) geniet van leren?

WAT ALS een CSF-leerling??

ZORGBELEID: BEKIJK HET HELE SPECTRUM

Pedagogische en didactische organisatie en aanpak

- ❑ **Lestijdenpakket en opdrachten (rollen)**
- ❑ **Jaarklassensysteem, groeperingsvormen, ...**
- ❑ **Binnenklasdifferentiatie**
inhouden, organisatie, communicatie
- ❑ **Materialen : keuze, gebruik, kritische evaluatie,**
...
- ❑ **Klasklimaat, klasmanagement en**
ondersteuning
- ❑ **Faciliteren = kansen creëren om te durven**
experimenteren

Model voor talentontwikkeling

Kuypers

Project Talent

Model van talentontwikkeling

Model van Talent Ontwikkeling (MTO)

Wat werkt motivatiebevorderend?

1. zelfregulerend leren
2. onderzoekend leren
3. probleemgestuurd leren
4. compacten en verrijken van de leerinhouden
5. begeleiden van leerprocessen
(modelleren, mentoring, feedback)
6. praktijkonderzoek Lesson Study
7. een buffer tegen demotivatie en onderpresteren

2 motivationele kaders (> intensief onderzoek)

- ❑ **Theorie over intelligentie mindsets (Dweck, 1999)**
overtuigingen en opvattingen van Iln over intelligentie
overtuiging dat intelligentie veranderbaar is en samenhangt met inspanningen tijdens het leerproces
- ❑ **ZDT (Zelf-Determinatie Theorie (Ryan & Deci, 2017))**
soorten motivatie als bron van energie om door te zetten en leerstof diepgaand te verwerken
- ❑ Hoe kunnen ouders en leerkrachten de motivatie van Iln bevorderen?

DO MORE

OF WHAT MAKES YOU

HAPPY ?

CURIOUS ?

SMARTER TO LEARN ?

Project Talent

Project Talent

Expertisecentrum Talent

Ankerscholen

Project Talent: ondersteuningsbeleid CSF leerlingen

- ❑ 2019-2022 eerste cyclus (3 jaar, positieve evaluatie)
- ❑ 2023-2028 tweede cyclus (5 jaar)
- ❑ Expertisecentrum Talent: KU Leuven, U Gent, U Antwerpen
- ❑ Ankerscholen: 20
(BAO, SO, netoverschrijdend: 10 GO en 10 KOV)
- ❑ Lerende netwerken: 428 scholen (2024)

Project Talent: lerende netwerken zijn sterke vormen van professionalisering ...

- > waarbij je stapsgewijs de wetenschappelijke inzichten betreffende afgestemd onderwijs voor CSF-leerlingen leert,
- > waarbij je goede en effectieve praktijk met elkaar deelt,
- > waarbij je bij elkaar terecht kan om casussen, bezorgdheden enz. te bespreken.

meer inspiratie en inzichten

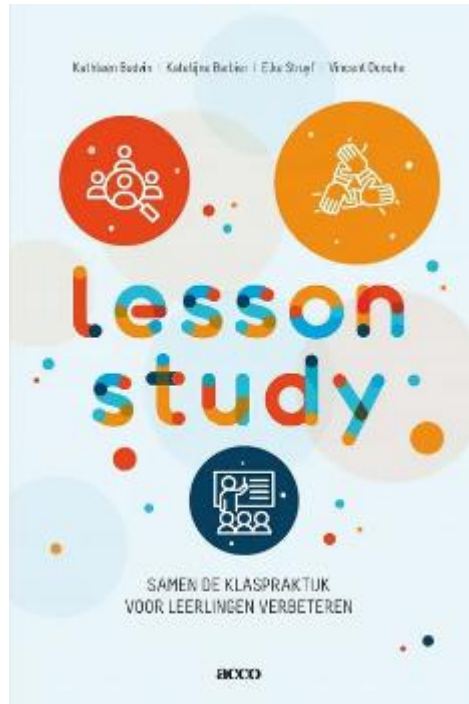
meer inspiratie en inzichten

meer inspiratie en inzichten

meer inspiratie en inzichten

ONS LEERLABO

Ons boeiend onderzoek naar ons leren, ons brein, onze mindset, onze breinkrachten, onze leerzone, onze interesses en vragen, onze leerhonger en nieuwsgierigheid, onze leermotivatie, onze leerkuilen, onze cognitieve talenten, onze zelfregulering, in een waaier van werkvormen, opdrachten, uitdagingen, fascinerende inhoud enz. ...

ONS LEERLABO

MEER INFO OP AANVRAAG

hans.vandemoortel@wijnberg.info

Contact en meer info

ankerschool Wijnberg www.wijnberg.be
hans.vandemoortel@wijnberg.info 0478 38 46 40

Project Talent
www.projecttalent.be